

**Federalny Instytut ds. Kultury i Historii Niemców w Europie Wschodniej
Bundesinstitut für Kultur und Geschichte der Deutschen im östlichen Europa**

**Instytut Historii Sztuki Uniwersytetu Wrocławskiego
Institut für Kunstgeschichte der Universität Breslau**

Konferencja Międzynarodowa / Internationale Fachtagung

***Szlachta na Śląsku: władza – kultura – wizerunek własny
Adel in Schlesien: Herrschaft – Kultur – Selbstdarstellung***

**Ratusz wrocławski / Rathaus in Breslau
26-28 października 2006 / 26.-28. Oktober 2006**

Patronat honorowy / Schirmherrschaft

Bernd Neumann

**Pełnomocnik Rządu Federalnego ds. Kultury i Mediów
Beauftragter der Bundesregierung für Kultur und Medien**

Kazimierz Michał Ujazdowski

**Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej
Minister für Kultur und Nationales Erbe der Republik Polen**

Kierownictwo naukowe / Wissenschaftliche Leitung

Jan Harasimowicz (Wrocław / Breslau), Matthias Weber (Oldenburg)

PROGRAM / PROGRAMM

26. 10. 2006

9.00-10.30

**Uroczyste otwarcie konferencji / Feierliche Eröffnung der Tagung
Sala Wielka / Großer Saal**

Powitanie / Begrüßung

- Prof. dr hab. Jan Harasimowicz
- Dr Rafał Dutkiewicz, Prezydent Miasta Wrocławia / Stadtpräsident von Breslau
- Dr Helmut Schöps, Konsul Generalny Republiki Federalnej Niemiec we Wrocławiu / Generalkonsul der Bundesrepublik Deutschland in Breslau
- Prof. dr hab. Leszek Pacholski, Rektor Uniwersytetu Wrocławskiego / Rektor der Universität Breslau

Prof. dr hab. Matthias Weber: Wprowadzenie w problematykę konferencji /
Einführung in das Thema der Tagung

**10.00-10.30 Przerywnik muzyczny / Musik
Sala Wielka / Großer Saal**

10.30-11.00 Przerwa na kawę / Kaffeepause

11.00-13.00

**I. Pochodzenie, tradycja, upamiętnianie i samoświadomość szlachty /
Herkommen, Tradition, Memoria und Selbstverständnis des Adels
(Moderator sekcji / Sektionsleitung: Winfried Irgang, Marburg)
Sala Wójtowska / Vogtei**

11.00-12.30

- Tomasz Jurek (Poznań / Posen): Od rycerstwa do szlachty. Śląskie rycerstwo w średniowieczu / Vom Rittertum zum Adel. Das schlesische Rittertum im Mittelalter
- Eckart Conze (Marburg): Szlachta Europy Środkowo-Wschodniej wobec procesów modernizacyjnych / Adel und Moderne in Ostmitteleuropa
- Jan Harasimowicz (Wrocław / Breslau): Reprezentacja szlachty w śląskiej sztuce późnego średniowiecza i czasów nowożytnych / Die Repräsentation des Adels in der schlesischen Kunst des Spätmittelalters und der Frühen Neuzeit

12.30-13.00 Dyskusja / Diskussion

13.00-15.00 Obiad / Mittagessen

15.30-17.30

**(Moderator sekcji / Sektionsleitung: Ewa Chojecka, Katowice / Kattowitz)
Sala Wójtowska / Vogtei**

15.30-17.00

- Jerzy Gorzelik (Katowice / Kattowitz): Fundacje dzieł architektury i sztuki przez katolicką szlachtę Górnego Śląska / Die Architektur- und Kunststiftungen des katholischen Adels in Oberschlesien
- Maciej Kulisz (Wrocław / Breslau): Ewangelicka szlachta Dolnego Śląska w świetle pomników i napisów nagrobnych / Der evangelische Adel Niederschlesiens im Spiegel der Grabdenkmäler und Grabinschriften
- Antje Kempe (Berlin): Etos wojownika i upamiętnianie. Reprezentacja szlacheckiego korpusu oficerskiego w śląskiej sztuce sepulkralnej doby baroku (1648-1742) / Kriegerethos und Memoria. Die Repräsentation des adeligen Offizierskorps in der schlesischen Sepulkralkunst des Barocks (1648-1742)

17.00-17.30 Dyskusja / Diskussion**18.00-19.30 Kolacja / Abendessen****20.00**

Wykład uroczysty / Festvortrag (Wprowadzenie / Einführung: Matthias Weber)
Sala Wójtowska / Vogtei

Werner Paravicini (Paryż / Paris): Zachód i Wschód: o rozpowszechnianiu się szlacheckiego sposobu bycia w późnym średniowieczu / Westen und Osten: Über die Ausbreitung adliger Verhaltensweisen im späten Mittelalter

27. 10. 2006**9.00-12.30**

II. Związki z krajami sąsiednimi / Beziehungsgeschichte
(Moderator sekcji / Sektionsleitung: Rościśław Żerelik, Wrocław / Breslau)
Sala Wójtowska / Vogtei

9.00-10.00

- Petr Mat'a (Praha / Prag): Szlachta w Czechach i na Śląsku w okresie nowożytnym. Historyczne związki i historiograficzne porównania / Der Adel in Böhmen und Schlesien in der frühen Neuzeit. Historische Beziehungen und historiographischer Vergleich
- Tomáš Knoz (Brno / Brünn): Integracja szlachty pochodzenia śląskiego ze społeczeństwem Moraw w dobie nowożytnej / Die Integration des Adels schlesischer Herkunft mit der Gesellschaft Mährens in der frühen Neuzeit

10.00-10.30 Dyskusja / Diskussion**10.30-11.00 Przerwa na kawę / Kaffeepause**

Jiří Brnovjak, Tomáš Krejčík (Ostrava / Ostrau): Prezentacja posteru /
 Postervorstellung

11.00-12.00

- Ulrich Schmilewski (Würzburg): Związki śląskiej szlachty ze Świętym Cesarstwem Rzymskim Narodu Niemieckiego / Beziehungen des schlesischen Adels ins Heilige Römische Reich
- Marek Cetwiński (Częstochowa / Tschenstochau): Związki szlachty śląskiej z Polską / Beziehungen des schlesischen Adels zu Polen

12.00-12.30 Dyskusja / Diskussion

12.30-14.00 Obiad / Mittagessen

14.00-17.30

III. Polityka, gospodarka i zarządzanie dobrami / Politik, Wirtschaft und Verwaltung

(Moderator sekcji / Sektionsleitung: Thomas Wunsch, Pasawa / Passau)

Sala Wójtowska / Vogtei

14.00-15.30

- Marian Ptak (Wrocław / Breslau): Polityczne znaczenie szlachty śląskiej / Die politische Bedeutung des schlesischen Adels
- Joachim Bahlcke (Stuttgart): Biskupie tradycje śląskiej szlachty w dobie nowożytnej / Bischöfliche Traditionen des schlesischen Adels in der frühen Neuzeit
- Krzysztof Szelong (Cieszyn / Teschen): Andrzej Kochcicki st. jako polityk, żołnierz i mecenas / Andreas Kochtitzki d. Ä. als Politiker, Soldat und Mäzen

15.30-16.00 Dyskusja / Diskussion

16.00-16.30 Przerwa na kawę / Kaffeepause

Jarosław Kuczer (Zielona Góra / Grünberg): Prezentacja posteru / Postervorstellung

16.30-17.30

- Roland Gehrke ():
- Tatjana Tönsmeier (Berlin): Szlachta jako pracodawca w środowisku wiejskim: Śląsk, Czechy i Anglia w ujęciu porównawczym / Adel als ländlicher Arbeitgeber. Schlesien, Böhmen und England im Vergleich

17.30-18.00 Dyskusja / Diskussion

19.00 Koncert: „Dawna muzyka śląska“ / Konzert: „Alte schlesische Musik“

Sala Wielka / Großer Saal

20.30 Kolacja / Abendessen

28. 10. 2006

9.00-13.30

IV. Wykształcenie i mecenat kulturalny / Bildung und Mäzenatentum

(Moderator sekcji / Sektionsleitung: Marek Hałub, Wrocław / Breslau)

Sala Wójtowska / Vogtei

9.00-10.30

- Mirosława Czarnecka (Wrocław / Breslau): Śląskie szlachcianki-poetki w XVII wieku / Adelige Dichterinnen in Schlesien im 17. Jahrhundert
- Klaus Garber (Osnabrück): Biblioteki rodów von Schaffgotsch, von Hochberg i von Nostitz / Die Bibliotheken der Schaffgotsch, Hochberg und Nostitz
- Walter Schmitz (Drezno / Dresden): Szlachta Eichendorffa. Społeczny sens semantycznej przemiany / Eichendorffs Adel. Zum sozialen Sinn des semantischen Wandels

10.30-11.00 Dyskusja / Diskussion**11.00-11.30 Przerwa na kawę / Kaffeepause**

Urszula Bończuk-Dawidziuk (Wrocław / Breslau): Prezentacja posteru / Postervorstellung

11.30-13.00

- Jörg Deventer (Leipzig): Szlacheckie drogi edukacyjne w dobie nowożytnej / Adelige Bildungswege und Kavalierstouren in der frühen Neuzeit
- Jerzy Kos (Wrocław / Breslau): Szlacheckie rezydencje na Śląsku w XVIII i XIX wieku / Adelige Residenzen in Schlesien im 18. und 19. Jahrhundert
- Magdalena Palica (Wrocław / Breslau): Zbiory sztuki dolnośląskiej szlachty w czasach pruskich / Die Kunstsammlungen des niederschlesischen Adels in preußischer Zeit

13.00-13.30 Dyskusja / Diskussion**13.30-14.30 Dyskusja końcowa / Schlussdiskussion****14.30 Wspólny obiad / Gemeinsames Mittagessen****Zakończenie konferencji / Ende der Tagung**